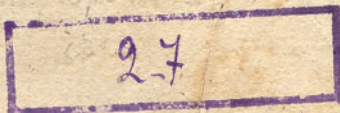


17-323. 744
Laewa pois Pop

eeeb

omma dála Kaptenile ta surma wodi
peát ihho ning hinge polest head.

Rõut. 12, 21.



RA 39.

Tartun, 1836.

Trükkicu J. C. Schönmanni jure.

Autr. eks

Das in dieser Schrift nichts gegen die Evangelisch-Lutherische Kirchenlehren und unsere Bekenntnis-Schriften enthalten sey, wird desmittelst vom Oeselschen Evangelisch-Lutherischen Provinzial-Consistorio attestirt.

Arensburg am 4. Novbr. 1835.

Harten,
Consistorial-Inspector.

(L. S.)

Mag. v. Kehren,
Schr.

Der Druck ist unter den gesetzlichen Bedingungen bewilligt.
Dorpat am 9. April 1836.

(L. S.)

M. Engelhardt.

2/26264



Monne Ku eest, läks Inglis maalt üks Kap-
ten ühhe laewaga minnema, kes omma lõpma-
ta wandmisse ning jomisse ja omma hirmsa wal-
jusse pärrast laewa meeste melest ni wastaseks
olli läinud, et keige surem õnnetus nende wah-
hel olleks karta olnud, kui sesamma üpris wäg-
ga däl ning tigge pealik ei olleks äkkiste wägga
haigeks sanud. Tüürimees wöttis nüüd tem-
ma assemel laewa wallitsust ennese kätte, ja
kõrwa süddamega madrused ollid selle polest
keik ühhes nous, et nemmad Kapteni, kes om-
mas kambri sure wallo sees maas olli, piddid
lastma hukka minna. Selle haigusse sees olli
temma pea üks näddal, ilma et kegi olleks läi-
nud tedda waatma, senni kui selle dala Kap-
teni suur hädda ühhe waese laewa poisi süd-
dant likutas, nenda et temma, ehk kül keik muud
laewa mehhed selle wasto seisid, ommeti sed-
da nou wöttis, Kapteni kambri minna ja tem-
maga räkida. Pop, se olli selle laewa poisi nim-
mi, läks siis treppist alla, wöttis kambri ukse

lahti ja hüüdis: Kapten, kuis teie käsfi käib? Mokra healega kostis ta temmale: Mis sul sest on? Minne ärra! Pois läks sedda möda jälle ülles laewa peäle. Agga teisel hommikul wõttis temma sedda nou kätte ja läks jälle temma jure, ja hüüdis kambri ukse taggant: Kapten, ma lodan, et parremaks ollete sanud? Oh Pop, kostis temma, ma ollen wägga haige, olin keif se õ wägga haige. Pois, kes selle helde wastusse läbbi julgemaks sai, läks temma wodi jure ja ütles: Kapten, laske ma pessen teie käed, ja suud, se saab teid jahhutama. Kapten andis lubba sedda tehha. Kui pois selle armastusse tõga walmis olli, ütles temma: laske, ma aian nüüd teie habbetgi ärra. Temma lubbas ka sedda tehha, ja kui pois ka temma wodi sai üllesteinud, läks ta julgemaks ja küssis ta käest, kas ta pididi tee:wet tahtma. Kapten, kes süddame kowwadusse ning tiggedusse polest kulus mees olli olnud, ei tahtnud diete melega ei mingisuggust küssida omma rahwa käest, kellest ta teadis, et nemmad armastusse pärrast ei wõttaks temmale middagi head tehha. Ma tahhan enneminne kadduda, ütles ta kowwa südda ta sees, enne kui ma wõttan neid palluda, mulle middagi head tehha. Agga selle waese poisi ilma pallumatta ja ilma tenimatta armastusse üllesnäitminne ligutas selle kurja mehhe süddant; ja ni tigge ning ilma holimatta kui temma kül enne olli, siiski hakkas ta süddame pohhi ärra sullama, ja pissarad tullid ta silmadest wälja, mis senni aiani

kiwwi sarnatsed ollid olnud, ja ta õhtas süddamest: Oh wennalik armastus, kui wägga armas olled sa hädda tunnil, ehk sa ennast kü! agga ühhe poisi läbbi ilmutad! Kapten sai pea tunda, et selle poisi hõlekandminne temmale kergitamist satis, sepärrast laskis ta tedda keif tehha, mis ta temma wallo wähhendamisseks ja terweksamisseks armas hea ollewad. Agga temma haigus läks järsko raskemaks, temma nõddrus suremaks, ja temma sai aega möda sest märko, et temmal pitkemat ello aega poleks lota, kui ehk paar nädalat weel. Se pärrast sai temma meel kord korralt ikka surema hirmoga täidetud, kui surm ja iggawenne aeg temma kohkunud ja ahastussega waewatud hingele näitsid liggemale joudwad. Temma rummalus olli ni samma suur kui temma õalus olli olnud. Omma nore põlwe aial olli ta keige õalama laewa rahwa seas ellanud, nende kõbed ennesele ommaks wõtnud, nende kurjad teud ka teinud, ja keif maenitsust ning nomimist ärra põlganud. Ühhe sõa laewa peäl tenides lõppetas temma omma õppimisse aega, ja need õnnelikud reisid, mis temmal selle järrel, kui laewa peäliskul kaua aega juhtusid merre peäl ollema, ollid temma süddant ikka kowwamaks teinud, nenda et ta mitte üks päinis omma süga Jummalat ärra salgas, waid ka nenda teggi ja ellas, kui polleks tõeste mitte Jummalat ollewad. Kui tedda nüüd surma peäle mõteldes ahastus kinni wõttis, ja se te õnnistusse pole temmal tundmatta olli, ja ta südda-

me tunnistus otse kui mürristamisse healega temmale ta patto süüd teada andis, siis sündis ühhel hommikul, kui Pop ta kambri ust lahti wõttis, ja lahkestes ta käest küsis, kuidas temma kässi pididi käima? et temma hüüdis ja ütles: Oh Pop, ma tunnen ennast wägga haige ollewad, mo ihho rammo lõppeb ikka ennam ja ennam ärra, siiski ei tahhaks ma selle pärrast mitte ni paljo ennast kurwastada, kui ma omma hinge pärrast woiksin ilma kartuseta olla. Oh Pop, mis pean ma teggema? Ma ollen üks suur pattune, ma kardan, et ma hukka lähhan. Oh, mo perremees! ütles pois: ärge olge mitte nenda täis kartust. Jummal on armolonne, ja ma ollen julge se peäle, et teie mitte ei sa hukka minnema. Temma teab kuis laewa rahwaga lugga on, ja ma lodan, et Temma teid saab õnsaks teggema. Ei mitte, Pop, ei mitte, minnul epolle sedda keige wähhematki lotust õnsaks sada. Oh misuggune suur pattune ollen minna olnud, mis peab minnust sama? Temma kiwvi sarnane südda olli katki murtud. Temma kaebas omma süddame luggu poisil wasto, kes keik teggi mis ta mõistis, et ta tedda pididi rõmüstama, agga ta ei joudnud sedda mitte.

Ühhel hommikul, kui pois kambri uksest sisse astus, hüüdis Kapten ja ütles: Oh Pop, ma ollen õiete praego ühhe Piibli ramato peäle mõttelnud, ma teän, siit kambriist polle sedda leida, agga minne ja wata, ehk leiad sa ühte laewa meeste kästide seest. Pois olli ni õnnelik,

et ta juhtus ühte kätte sama, ja se waine surreja mees hakkas rõmo pärrast nutma, kui ta tedda näggi sega kambri tullewad. Oh Pop, ütles temma, se on hea, se on hea; sa pead mulle seält seest ette luggema, ja kül ma peanään, kas nisuggune däl mees, kui minna ollen, woib õnsaks sada, ja kuida se peab sündima. Noh Pop, istu mo kasti peäle mahha, ja loe mulle selle õnnistud ramato seest. Kust ma pean luggema? küsis pois. Pop, minna ei tea sedda mitte, wastas Kapten; minna epollellades teadnud, kuida ma pean seäl sees luggema, agga katsu, ja otsi nisuggused luggemised ülles, kus pattustest ja nende õnsaksamisest kõnnelakse. Hea kül, perremees, ütles pois, siis tahhan ma uest Testamentist luggeda; mollemad same sest parreminne arwo, sest et seäl sees mitte ni paljo raskid sanno epolle, nenda kui mo wanna emma monnikord ütles. Pois lugges liggi kaks tundi aega, ja Kapten kulis omma peaga poisil liggi hoides nisugguse himmoga, kui agga sel woib olla, kel pea lahkuminne on siit ilma iggawesse aia sisse minna. Iggüks fanna olli temma hingele kui walgusse toja, ja temma ehmatand südda näggi pattopea ni hirmsa ollewad, kui ta sedda enne es olle ialgi näinud. Ta sai wägga selgeste nähha, et Jummal tedda iggaweste hukka mõistes sedda agga wõttaks tehha, mis Ta omma pühha õigust mõda peab teggema, ja ehk ta kül ka ühhest õnnisteggiast kuulda sai, siiski ei woinud ta sedda ei milgi wiisil ärra arwata, kuida tem-

ma õnsaksfaminne pibbi woimalik ollema. Temma olli ennamiste keige se õ mõnned salmed järrele mõtlemas, mis Pop olli luggenud, agga se ei saatnud temmale muud, kui waimo rõhhumist ja hinge ahhastust. Kui pois teisel homikul temma kambri tulli, hүүdis temma ja ütles: Oh Pop, ei ma arwa ennast ni kaua ellawad, kuni meie male same, surm tõttab mulle wägga joudsaste. Pea saab se sündima, et mind laewast merresse wisfatakse, ja sest polle ka luggu ühtegi — agga minno hing, minno waene hing! Oh Pop, mo armas pois, mis saab mo hingega sündima? oh minna lähhan tõest iggaweste hukka.

Ei mitte, ei mitte perremees, (ütles Pop) ärge andke lia kartussele mitte maad. Minna ussun, et teie ommeti weel õnsaks sate; tulle-tage omma mele, keik need kaunid asjad, mis ma eile sest iggawesest õnnistusest teile ollen ette luggenud. Pop, (ütles temma) kas sa moistad palwet tehha? Ei, perremees, (was-tas pois) minna ep olle omma ello aial ei ialgi muud palwet luggenud, kui Is sa meie, mis mo emma mind õppetas luggema. Oh Pop, te palwet minno eest, heita põlveli mahha, ja hūa ning pallu armo. Se nenda, Pop, sa olled üks hea pois. Jummal saab sind se eest õnnistama. Oh, heita mahha põlveli ja pal-lu omma waese dāla Rapteni eest. Pois tõr-kus sedda tehhes, ja se perremees õhtas ning ütles: Jummal olle mulle pattusele armoline!

Mollemad nutsed sure heālega. Oh Pop, (üt-les Rapten) Jummal pārrast langa mahha põlveli ja pallu minno eest! Perremehe lõp-matta palluminne ja ta omma süddame halle-dus teggi wimati, et pois põlveli mahha lan-ges ja sure nutto heālega palwet teggi üttel-des: Is sand, hallasta minno waese surreja Rapteni peāle. Oh Is sand, minna ollen üks waene, rummal ja kurri laewa pois. Is sand, ei ma tia mitte, mis ma pean ütlemā. Is sand, Rapten tahhab, et ma temma eest pean palwet teggema, agga ma ei oska sedda — ma ollen alles laps. Ma ollen süddamest walmis tem-male tee-wet toma, ehk middagi muud temma eest teggema, mis ma moistan, agga, Is sand, temma eest palwet teggema, seks ollen ma rum-mal. Is sand, hallasta temma peāle. Sa üt-leb, et hukatus temma õsa saab ollema. Is-sand, te tedda õnsaks. Sa ütleb et põrgo haud se koht on, kuhho ta peab minnema. Is sand wõtta tedda taewa. Sa ütleb, et kurratid ta feltsi mehhed sawad ollema. Oh et temma woiks Inglise feltsi sada! Oh Is sand ärra lasse tedda mitte hukka minna! Sa tead, et ma tedda armastan, se teeb mulle wallo, et tõbbi tedda ni wägga kurnab. Madrused ei tahha mitte temma jure tulla, agga minna tah-han keik, mis ma moistan, temma fergitamis-seks tehha; agga õnsaks ei joua ma tedda mit-te tehha! Oh Is sand, sul olgo halle meel mo waese Rapteni peāle. Wata kui ärra langend ja kui nõdder tenima on. Oh rõmusta temma

Kurwa meelt. Jõsand, ma up olle enne ialgi
sel wiisil palwet teinud. Oh Jõsand aita mind
palluda mo perremehhe eest. Kui Pop sei wi-
sil palwet olli teinud tausis ta jälle ülles ja üt-
les: Noh perremees, ma ollen palwet teinud
ni hästi kui ma moistsin, nüüd olle julge, mul
on se lotus et sa pead taewa sama. Kapteni
südda olli nisugguse tundmissega täidetud, et
ta es sa middagi kosta. Selle poisil lapselik
olleminne ja temma kohlane ning allandlik
meel, kellest ta palwe tunnistas, olli tedda ni
wägga ligutanud, et ta seestpidise hinge ah-
hastusse pärrast õhkaes, seäl maas olli ja om-
ma sängi omma silma weega leutas. Pop läks
ülles laewa peäle, sest temmaga südda olli ühhe
rääkimatta tundmissega sellest täidetud, mis seäl
olli sündinud. Sel õhtul lugges ta jälle Pii-
bli ramatus Kapteni ette, tedda nähti igga
üht sanna rääkimatta hinge isfoga wasto wõt-
wad. Kui pois teisel hommikul jälle sinna
kambri tulli, ehmatas temma wägga ärra, kui
ta omma perremehhe palle näggo leidis koggone
teist wiisi ollemast kui enne. Need pimme-
dusse hirmutusjed, mis temma palle näggo,
mis muidogi wiishane ja päwast ning tulest är-
rakörwend olli, kaua aiga weel ennam näotu-
maks teinud, ollid ärrakaddunud, ja et kur-
wastusse läbbi ta teggomood jo tassasemaks
ja temma palle näggo selgemaks sanud; siis olli
se läbbi, mis selfammal õsel temmaga sündi-
nud, keik ta palle hopis teiseks lainud, nenda
et rõõm, waikne olleminne ning rahholinne

meel seält wälja paistis, ja nägo sedda kulutas,
mis üks laulo salm tunnistas üteldes:

Üks armo pärria hakkab siin jo
maitsema, teise ma ilma õnnistust.

Kui Pop temma jure tulles, waewalt ni paljo
aega olli sanud sedda tähele panna ja lahke-
ste terretades, temmale keik head sowida, siis
hakkas ta perremees ühhe tassase ja wägga al-
landlikko healega temmaga rääkima ja temma
wasto ütles: Oh Pop, mo armas pois, mul
on üks õnnis õ olnud! Pärrast sedda kui
sa ollid ärralainud, uinusin ma otsekui mag-
gama. Mo meel olli hopis täidetud nende kau-
ni asjadega, mis sa mulle kallil Piibli ramato
seest ollid ette luggenud. Ühhe korraga olli
mo melest nenda, kui nääksin ma seäl omma
wodi nurkas Jesust Kristust Temma werre sees
risti samba küljes rippuwad. Ja sest et se näg-
go mind ligutas, siis tousin ma ülles ja roma-
sin senna kohha pole ja heitsin keige surema
hinge ahhastussega Temma jalge ette mahha,
ja küssendasin kaua aega nisammoti kui se pim-
me mees kellest sa luggesid: Jesus, Daweti poeg,
heita armo minno peäle. Wimata jäin ma sed-
da uskma, et Ta ommad filmad mo peäle pidid
käändma — jah mo armas pois, Temma wa-
tis sinno waese oala Kapteni peäle — ja mis-
suggune waatminne olli se — oh Pop se ei läh-
hä ellades mo melest ärra — mo werri tangis
mo süddame pole — mo soned pekfid kangeste,
ja keik mo hing olli otsekui keemas, ja kui ma

nüüd kartusse, agga ommeti ka lotusfega sedda ootsin, et Ta minnoga pididi räkima, näggin ma Tedda wägga lahke pallega ollewad — jah, Temma watis lahke pallega minno peäle — minno peäle! Oh Pop, mo armas pois, Ta watis lahkeste minno, selle dala ning üllekoh-toga koormatud pattuse peäle. Oh mis sain ma sel siimapilkmissel tunda! Mo südda olli sest nenda täis, et ma ei sanud sannagi räkida. Agga ma jain ootma, ja julgesin, ommad silmad üllestõsta; ja seddamaed kuulsin ma Tedda ütlewad, nenda kui Ta risti samba küljes rippus, ja Temma kätte, jalge ning külje seest werri wolas — oh Pop, misuggused sannadollid need — kas ma peaksin Temma armast heält kül jalgi weel kuulda sama? — ma kuulsin, Tedda armsama kui Ingli heäleaga ütlewad: Mo poeg, olle julge, sinno patto on kül paljo, agga need on sulle keik andeks antud. Mo südda pididi rõmo pärrast pea lõhki minnema. Tedda kumardades langesin ma Temma jalge ette mahha. Minna ei woinud mingisuggust muud kui sedda sanna ütelda: Oh auustust, auustust, auustust! Seddamaid kaddus se näggemine ärra. Minna langesin taggasi omma pea padja peäle ja lõin ommad silmad lahti, — keik mo ihho olli ülle ültse higgine. — Kui ma nüüd ennesest arro sain, siis ütlesin ma isse enneses: oh se ei woi mitte unnenäggeminne olla. Ei Pop, se ep olle mitte tühhi warjo näitminne. Nüüd teän ma, et mo pattud on andeks antud

— ma teän, et Jesus minno eest werd wallas ning ärra surri. — Ma woin nüüd neid kallid tootussi uskuda, mis sa mulle Piibli ramatust olled luggenud, ja ma tunnen, et se werri, mis ristist mahha jooksis, ka mind jouab puhtaks tehha. Mul ei olle nüüd hirno sures; ei mitte Pop, mo pattud on Jesusse läbbi andeks antud. Ennam ei tahha ma mitte, ma ollen nüüd walmis surrema, ei ma iggatse mitte kaue-minne ellada. Ma tunnin, ma tunnin, et ma ei woi ennam paljo päiwi selle mullase ihhomas ju sees ellada, Need kanged seestpidised woitlemised, mis nüüd monda päwa mo hingele liga teggid, on mo ihhogi tõbbe raskemaks teinud, ja kül se sünnib pea, et ma wimast forda hinge tõmban. (Pois, kes sedda kuuldes waitisel wiisil, paljo silma wet olli walanud, hakkas nüüd sure halle mele pärrast wägga nutma ja küssendama: Ei mitte, ei mitte armas perremees, ärra jätta mind mahha) agga temma ütles tasfase heäleaga: Pop, mo armas laps, ja rahhule — ma ollen õnnis, ja õnnistus saab nüüd mo iggawenne ossa ollema. Mul on halle meel so peäle, keik mo südda ligub mo sees sulle head so-wides otsekui olleksid sa mo omma laps. Se teeb mo süddamele haiget, sind seie ma ilma mahha jätta, mis nenda kurjust täis, ja nisugguse däle rahwa seffa, kui madrused ennamiste keik on. Oh peaksid sa nende pattude eest ifka hoitud jama, kus sisse minna ollen langenud. Sinno armastus, mo ar-

mas laps, olli minno wasto wägga suur. Jummal saab sulle sedda tassuma. Sinna olled se tö riis Jummal kääs, kelle läbbi mulle keif õn on tulnud. Tõeste Temma on sind minno jure läkkitanud, Jummal õnnistago sind, mo armas laps! Ütle minno laewa meestele, et nemmad mulle andeks andwad, minna annan neile ka andeks, ja palun nende eest. Sedda wiisi läks se pääw armsal ja õnsal wiisil möda, ja kui Pop selgi õhtul weel Piibli ramatust olli luggend, läks ta maggama tännoga täidetud südamega, Jõsanda sure armo ning hallastusse eest.

Tais iggatssemist pea jälle omma perre mehhe jure sada, tõusis Pop teisel hommikul koido aial ülles, ja kambri ust lahti tehhes, näggi temma, et temma perremees omma asfeme peält olli ülestõusnoud ja sinna wodi nurka pole romanud, kus ta Jesust olli näinud omma werre sees ristisamba külges rippuwad. Seal nähti tedda otsekui põlwepeal ollewad, ja ennast wasto laewa seinatõetades, ülles tõstetud ning kokko pantud kättega palwet teggewad. Pois kes tedda ei tähtnud seggada, otis nattuke, agga wimate hüüdis ta tasfase heäleaga: Perremees! ning jälle: Perremees! agga ei kummagi hüüdmispeale sanud ta wastust. Se peale julges ta nattuke liggimale minna, ja ütles: Perremees! agga keif olli wait. Jälle hüüdis

temma; Kapten! agga ei antud heälekest kuulda: Nüüd sirutas ta omma kät ja katsus temma jalga ja tundis sedda külma ning kange ollewad. Jälle hüüdis temma: Kapten! ja katsus omma käega temma õllad ja ligutas tedda tasfaste, mis peale kül temma kehha wähhä teisite põris, ja ennast hiljokeste omma asfeme peale taggasi laskis, agga temma waim olli jo mõnne tunni eest ihhust ärralahkunud ja Kristusse jure ellama läinad, mis ka paljo parrem on.

